

Марина ЗАХОДИМ,
кандидат економічних наук, доцент,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет,
Україна

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Виробництво харчових продуктів в усі історичні часи було й залишається для людства важливою і життєвою проблемою світового масштабу. Забезпеченість населення продовольством розглядається як найважливіший чинник і визначальний критерій рівня соціального життя будь-якої країни, життєздатності її економічної структури й державного устрою, у розв'язанні цієї проблеми особлива роль належить тваринництву. Стан розвитку ринку продукції тваринництва і питання забезпечення населення фізіологічно необхідними продуктами були та залишаються найбільш актуальними проблемами усіх країн світу.

Ринок продукції тваринництва, як і будь-який інший ринок, формує зв'язки між виробниками продукції та їх споживачами на основі попиту, пропозиції та механізмів ринкової конкуренції. Подальший розвиток ринку продукції тваринництва є однією із найбільш важливих проблем аграрного сектору економіки, яка потребує якісних перетворень, спроможних забезпечити ефективну діяльність галузі. Виконання цього завдання пов'язане із визначенням стратегічних орієнтирів розвитку, відповідно до яких має здійснюватися державна політика щодо нормативно-правового, фінансово-економічного та іншого регулювання ринку продукції тваринництва [1, с. 4].

Дослідженню проблем розвитку особливостей ринку продукції тваринництва та забезпечення продовольчої безпеки в тих або інших аспектах присвячені праці вітчизняних і закордонних вчених економістів. Останнім часом питання щодо розвитку ринку продукції тваринництва в Україні набуло особливої актуальності. В агропромисловому комплексі України сьогодні поки що не вдається зупинити спад виробництва в галузях тваринництва, оскільки на

розвиток галузі впливає низка чинників: висока собівартість виробництва, торгівельні обмеження, зміна курсу валют, коливання споживчого попиту, система реалізації сировини та готової продукції.

Розвиток ринку продукції тваринництва залежить від системи реалізації як сировини, так і готової продукції. Основними ознаками такої системи є:

- відсутність гарантованого збуту виробленої продукції;
- присутність на ринку великої кількості посередників;
- створення торговельними підприємствами своїх правил співпраці з постачальниками продукції, що створюють ефект монополії.

Зрозуміло, що ринок не може існувати без посередницьких структур, але тенденція на сьогодні така, що кількість посередників перевищує розумні межі, а саме майже 60% продукції тваринництва товаровиробники реалізують торговельно-посередницьким структурам. Недосконала заготівельна система надлишків продукції, відсутність бажання малих фермерських господарств займатися реалізацією власної продукції, відсутність можливостей реалізації виробленої продукції через продовольчі ринки – ось основні причин, що спровокували виникнення такої кількості посередників.

Тваринництво є однією з важливих галузей продовольчого комплексу України та має визначальне значення як для забезпечення стабільної соціально-економічної ситуації, так і для підвищення якості життя населення України. Вітчизняне тваринництво являє собою важливу галузь національної економіки, яка забезпечує задоволення потреб населення у харчових продуктах і переробну промисловість у сировині, створення необхідних державних резервів тваринницької продукції, сприяє інтенсивному використанню земельних ресурсів. Проте фактичний її стан упродовж останніх 20 років не відповідає потенційним можливостям і постійно погіршується [2, с. 3].

Україна має сприятливі природно-кліматичні умови для виробництва сільськогосподарської продукції. Сьогодні галузь тваринництва у нашій державі та світі є однією з основних виробників важливих білкових продуктів,

які відзначаються біологічною повноцінністю для організму людини. Сучасний етап розвитку галузі вимагає розроблення дієвих механізмів і підходів, які б дали можливість підвищити ефективність виробництва, опрацювати і впровадити принципово нову модель функціонування цього сектору з метою стабілізації виробництва, створити сприятливі інвестиційні умови, забезпечити конкурентоспроможність на споживчому ринку, забезпечити населення тваринницькою продукцією на рівні раціональних норм споживання [3].

Ринок продукції тваринництва – один з важливих сегментів продовольчого ринку країни, сталий розвиток якого має стратегічне значення. Механізм економічних відносин на ринку тваринницької продукції відбувається за допомогою трьох взаємопов'язаних основних етапів: виробництво сировини, її переробка та реалізація готової продукції.

З метою подолання кризової ситуації, що склалась у вітчизняному тваринництві, доцільно розробити цільову програму розвитку галузі, а також стимулювати великотоварне виробництво в спеціалізованих господарствах та тваринницьких комплексах. Також доцільним є забезпечення необхідних умов для розвитку дрібнотоварного виробництва та особистих селянських господарств. Утримання конкурентних позицій вітчизняними сільськогосподарськими товаровиробниками на внутрішньому і зовнішніх ринках вимагатиме суттєвої модернізації виробництва, запровадження системи контролю якості та приведення технологічних процесів у відповідність до міжнародних ветеринарних і фіто-санітарних вимог. Серед шляхів реалізації цих завдань слід назвати сприяння вертикальної інтеграції агропромислового сектору, інвестування капіталів переробних підприємств у розвиток їхньої сировинної бази, надання інформаційної та методичної підтримки інвестування розвитку виробництва, спрощення процесів реєстрації аграрних інвестицій, здійснення моніторингу світового та вітчизняного аграрного ринку, розроблення механізму виявлення та попередження зовнішніх і внутрішніх загроз продовольчій безпеці України [4].

Список використаних джерел

1. Радченко О.П. Міжнародна економічна інтеграція агропромислового комплексу України в умовах глобалізації. *Інтелект XXI*. 2019. № 6 (1). С. 155-158.
2. Стратегія розвитку аграрного сектору до 2030 року. URL: <https://animal-show.kiev.ua/strategiya-rozvytku-agrarnogo-sektoru-do-2030-roku>.
3. Леськів І.Ю. Інноваційно-інвестиційний механізм формування і розвитку ринку м'яса та м'ясної продукції: дис. на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: 08.00.03. Кам'янець-Подільський, 2019. 220с.
4. Павловська Л.Д., Заходим М.В. Забезпечення конкурентоспроможності продукції молокопереробних підприємств. Монографія. м. Житомир. Вид-во «Полісся», 2011. 228 с.

Наталія ЗЕЛІСКО,
кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки
Львівський національний університет природокористування,
Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ЗАХИСТУ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

З метою підтримки стабільного функціонування підприємства, охорони його інтелектуальної власності, гарантування недоторканності майна, захисту інформації і інтересів стейкхолдерів, підтримання стійкого фінансового стану, розвитку міжнародних економічних відносин та досягнення інших цілей слід застосовувати інструменти економічного захисту підприємства.

Забезпечення результативності системи захисту підприємства в умовах міжнародної економічної діяльності потребує використання усіх можливостей, передбачених комплексом економічних, соціальних та організаційних заходів, що є у розпорядженні керівної системи підприємства. Вони функціонують на законних засадах у межах чинного нормативно-правового поля та відповідають принципам функціонування підприємства в умовах ринкової економіки [3]. Це знаходить своє відображення у інструментах економічного захисту, які